

L'aniversari del món

“Déu va fer molt ben fet, de crear-ho tot, i de crear-nos als àngels i a nosaltres. Devia ser molt pesat viure sol i no poder entretenir-se amb res si no era la pròpia fantasia. I no és que jo dubte de la riquesa infinita de la fantasia de Déu.”

Supose que vostès estan al corrent que el passat dia 22 d'octubre va ser el dia que feia els anys la creació, exactament sis mil anys. He de reconèixer que a mi mateix m'havia escapat la data i la commemoració, i que només me l'ha recordada un esplèndid article d'un professor de física. És verdaderament injust, i poc saludable, que ens dediquem ja des de fa tant de temps a preparar el segon mil·lenari del naixement més important de la història divina i humana, pensant que tenim dos mil anys, i ens oblidem de recordar el fet més important de tots, que és el dia de la Creació. La Creació, com vostès poden haver llegit, va tenir lloc a l'hora de capvespre de l'any 4004 abans de Crist, i no em pregunten com era possible que hi haguera vesprada si encara no hi havia dies ni matins. Potser la vesprada fou feta a la mateixa hora que es feia la llum, i això explicaria molts enyoraments i languideses vespertines. En qualsevol cas, l'hora, la data i l'any del primer instant del Gènesi van ser establerts, definitivament, pel biblista James Usher, arquebisbe d'Armagh i primat anglicà d'Irlanda, i no tinc notícia que cap autoritat superior haja impugnat el càlcul: sumant l'edat dels fills d'Adam, la longevitat de Matusalem, Noè i altres patriarques, Abraham i la descendència, els profetes i els reis, i altres detalls menors de la Bíblia, resulten 4004 anys exactes fins el naixement del Messias. Ara bé, el naixement del Messias el celebrem amb gran festa, cava i torrons, sense fallar un any al sopar i a l'arbre o al pessebre, ja que no a la missa del gall. Però el naixement d'Adam i Eva, sense els quals no hi hauria ni pecat, ni història humana, ni Messias ni Nadal ni res, l'hem deixat córrer com un dia sense cap importància: tan poc important, que ni tan sols existeix.

Més incomprendible encara és que oblidem l'aniversari del món. Un acte de pura ingratitud, a més a més: si jo fóra el Creador, estaria molt ofès si les meues criatures celebraven tota classe de dies i de festes, i no el dia que jo les vaig fer. Cadascú de nosaltres sí que celebra l'aniversari del seu naixement, i fins el naixement de les nacions i de les ciutats es commemora amb festes. Però el naixement de tot

plegat, com si no haguera existit mai: esborrat de la consciència. Ja comprenc que el tema és ple de dubtes i complicacions, i comprenc que ara mateix els físics i altres col·legues no puguem concretar l'any i el dia del gran esclafit originari, potser quinze mil milions d'anys pam dalt pam baix, i que no puguem precisar l'edat del sol i de la terra més enllà dels quatre mil cinc-cents milions d'anys. No és exactitud, i no sabem si era de dia o de nit, però tant se val. La qüestió és que hauríem de celebrar un dia comú, i la data de l'arquebisbe Usher és tan bona com qualsevol altra. Els francesos estan celebrant el gran aniversari de Clodoveu, i en realitat no saben quin dia va ser la cosa celebrada, ni exactament quin any. No passa res: hi ha coses que cal commemorar-les, i l'origen de la matèria universal, el Dia del Big Bang, hauria de ser la més grossa de totes. Perquè vostès i jo i els animalets del Nostre Senyor, en composició espiritual podem ser molt diferents, i rarament les ànimes de les espècies són germanes. Sense comptar que no hi ha cap garantia que les plantes i els minerals tinguin alguna mena d'ànima (tampoc està demostrat que no: l'ànima vegetativa es manifesta de vegades estranyament, i hi ha roques amb esperit molt decidit). Però la germanor universal de la matèria sí que és certa i profunda: àtoms, protons, partícules elementals i energia. Suposant que tot això, realment, siga matèria, i no variades manifestacions de l'esperit, perquè les més recents teories cosmogòniques em tenen una mica torbat: és matèria la matèria?, i si no és matèria què és?

En qualsevol cas, Déu va fer molt ben fet, de crear-ho tot, i de crear-nos als àngels i a nosaltres. Devia ser molt pesat viure sol i no poder entretenir-se amb res si no era la pròpia fantasia. I no és que jo dubte de la riquesa infinita de la fantasia de Déu. Va fer molt ben fet de crear-nos, en set dies o en quize anys, i nosaltres fem molt mal fet d'oblidar la creació, la separació de la fosca i la llum, del dia i la nit, el pas del caos al cosmos i tot això. Potser el nucli del món era com una carcassa, quan Déu va dir “fiat” va encendre la metxa, i encara no s'han acabat els efectes de l'explosió enmig de la tenebra, ni l'espectacle. Potser Déu aquell dia no era present. O ell mateix era la carcassa.